

Libor Dvořák jako překladatel ruské humoristické literatury

Pavel Pozniak se ve své bakalářské práci zaměřil na překlady humoristických povídek A.P.Čechova, M.M.Zoščenka a S.D.Dovlatova z pera Libora Dvořáka. Jde o téma dosud nezpracované, k němuž neexistuje literatura zaměřená na kritiku překladu. Proto se autor práce připravil studiem odborné literatury věnované obecné teorii překladu a stylistice (viz seznam použité literatury). Styl chápe v duchu české tradice nauky o stylu v širším smyslu slova, je si vědom fungování překladu v novém kulturním kontextu a mnohdy odlišného působení na čtenáře.

Těžištěm práce jsou komplexní rozборы humoristických povídek tří autorů, při nichž P.Pozniak vychází z analýzy originálu, zaměřené na specifické rysy jejich stylové výstavby. Cílem práce pak je vystižení pracovní metody i konkrétních postupů Libora Dvořáka i jeho přístupu k různým autorům.

Po stručné charakteristice výchozích textů autor shrnul na základě použité odborné literatury zásady české překladatelské tradice a nejpodstatnější rysy překladatelovy tvůrčí práce. Vzhledem k typu humoristických próz věnoval teoretickou pozornost i důležitým pojmům bohemistickým (spisovná, hovorová, obecná čeština), které ve zkoumaných překladech hrají důležitou roli.

Rozbory přeložených povídek mají stejnou strukturu a kompozici. Nejprve autor práce vhodně a přehledně uvádí text originálu, všímá si rysů podstatných pro přenos díla do nového prostředí (např. reálií, kompoziční stavby textu, prvků zvukového, lexikálního, případně syntaktického plánu), věnuje pozornost stylu ve významové i výrazové rovině a pak přechází k analýze a kritickému zhodnocení překladu.

V převodu povídky A.P.Čechova věnuje pozornost překladu reálií v souvislosti s posunem významu, utlumení principu opakování a kontrastu, větší míře expresivity. Svérázný styl M.M.Zoščenka po jeho stručné, ale výstižné analýze autorovi poskytl hojný materiál pro srovnání s Dvořákovým překladem. Autor práce konstatoval zejména výrazné zvýšení expresivity, ale i nepřesnosti a neobratnosti, například při převodu frazeologizmů, které někdy vedou až k nejasnosti významu.

V překladu soudobého autora S.D.Dovlatova, jehož styl je nejbližší naší době a vyznačuje se hovorovostí v plánu postav a četnými prvky publicistického stylu, autor práce opět zjistil zvýšenou míru expresivity, občasnou neobratnost při převodu reálií, významové posuny, ale i řadu vynalézavých řešení. Došel k zajímavému poznatku, že tato povídka se nejvíce vzdaluje stylu originálu.

Ve všech analyzovaných překladech Libora Dvořáka shledává autor práce značnou volnost v přístupu k originálu, intuitivnost, zvýšenou míru expresivity, zaměření spíše na čtenáře než na autora i občasné nepřesnosti a významové posuny.

Jako celek lze práci charakterizovat jako samostatnou, fundovanou a přesvědčivou. Autor v ní prokázal cit pro styl autora i překladatele, schopnost interpretovat významové i výrazové složky díla i určitý tvůrčí přístup, když v řadě případů navrhl vlastní překladatelské řešení. Výjimečně se v práci

projevil kritický pohled daný autorovou příslušností k mladé generaci, když některé výrazy pokládá za nezvyklé či archaické.

Práci z výše uvedených důvodů doporučuji k obhajobě a navrhuji ocenit ji známkou „výborně“.

Handwritten signature of Olga Uličná in cursive script.

PhDr. Olga Uličná, CSc.

3.zář 2010